

**Міністерство культури та інформаційної політики України
Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія музики»
Дніпропетровської обласної ради»**

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СУЧАСНЕ ВИКОНАВСЬКЕ МИСТЕЦТВО»
кафедра вокально-хорового мистецтва (хорове диригування)**

Рівень вищої освіти – другий

Ступінь вищої освіти – Магістр

Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»

Освітньо-наукова програма – «Музичне мистецтво»

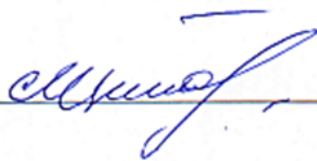
**Д н і п р о
2 0 2 4**

Розробник:

Громченко Н. В., викладач кафедри вокально-хорового мистецтва

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни «Сучасне виконавське мистецтво» відповідає стандарту другого рівня вищої освіти (ступінь «магістр») галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво», освітньо-науковій програмі «Музичне мистецтво» 2024 року, навчальним планам підготовки здобувачів освітнього ступеня «магістр» 2024 / 2025 навчального року, методичним рекомендаціям Міністерства освіти і науки України (лист 1/9-434 від 09.07.2018 року «Щодо рекомендацій з навчально-методичного забезпечення»).

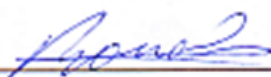
Гарант ОНП

Світлана ЩІТОВА

Робочу програму вибіркової навчальної дисципліни «Сучасне виконавське мистецтво» другого рівня вищої освіти (освітній ступінь «магістр») галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво» затверджено та введено в дію рішенням науково-методичної ради КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР (протокол № 6 від «27» червня 2024 року).

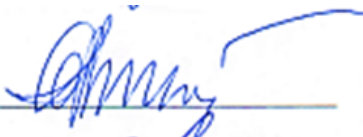
Голова ради

Дмитро ВОЛОВИК

Робочу програму вибіркової навчальної дисципліни «Сучасне виконавське мистецтво» другого рівня вищої освіти (освітній ступінь «магістр») галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво» розглянуто і схвалено на засіданні кафедри історії та теорії музики КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР (протокол № 4 від «27» червня 2024 року).

Завідувач кафедри

Андрій ТУЛЯНЦЕВ

1. Опис навчальної дисципліни

Кількість кредитів – 4	Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»	Вибіркова
Загальна кількість годин – 120	Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»	Рік підготовки – 2-й
Тижневих годин: аудиторних – 2 самостійної роботи – 2	Освітньо-наукова програма – «Музичне мистецтво»	Семестр – 2-й
Співвідношення кількості аудиторних занять до самостійної роботи – 1/1,9	Рівень вищої освіти – другий	Практичні заняття – 42 годин
Вид контролю – заліки	Ступінь вищої освіти – «магістр»	Самостійна робота – 78 годин

2. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчання

2.1. Мета дисципліни «Сучасне виконавське мистецтво» – різностороння професійна підготовка майбутніх хорових диригентів, формування художньо-виконавської обізнаності у виконавців та виховання здатності трансформування знань і навичок з інших навчальних дисциплін, що сприятиме синтетичній діяльності сучасного диригента-виконавця сфери хорового мистецтва. .

2.2. Завдання:

– досягнення обізнаності здобувачів з максимально багатогранної царини сучасного виконавського мистецтва сфери хорового диригування, що підпорядковуються фаховому формуванню різносторонніх якостей керівника хорового колективу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен

знати:

- сучасні стильові напрями розвитку професійного хорового мистецтва;
- новітні тенденції у формуванні виконавських складів сучасних хорових колективів;
- жанрове різноманіття репертуарної палітри сучасного хорового мистецтва;
- особливості виконання новочасних хорових творів західноєвропейських та українських композиторів;
- сучасні репертуарні новації у професійному хоровавому мистецтві.

вміти:

- створювати характеристику сучасних виконавських стилів у царині професійного хорового мистецтва;
- визначати стиль та жанр новітніх академічних хорових творів;

- виявляти специфіку різноманітних виконавсько-творчих форм у роботі відомих хороших диригентів сучасності.

Зміст розділів і тем з дисципліни «Сучасне виконавське мистецтво» розроблено відповідно до сучасного рівня наукових знань, а також із врахуванням міжпредметних зв'язків стосовно інших новітніх навчальних курсів.

2.3. Компетентності:

Інтегральні:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в теорії, історії музики, у педагогіці, виконавстві та характеризується невизначеністю умов і вимог.

2.3.1 Загальні:

ЗК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

2.3.2. Фахові:

ФК 2. Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.

ФК 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.

ФК 6. Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

ФК 7. Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.

ФК 9. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність в закладах вищої освіти.

2.4. Програмні результати навчання:

ПРН 3. Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.

ПРН 6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПРН 7. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

3. Програма навчальної дисципліни

ТЕМА 1. Вступ до навчальної дисципліни «Сучасне виконавське мистецтво». «Сучасне виконавське мистецтво» – це навчальна дисципліна, що покликана визначити новочасну палітру музично-виконавської практики у її максимально широкій художньо-творчій взаємодії.

ТЕМА 2. Тематичні вектори навчальної дисципліни . Зв'язок музично-виконавської практики з різними видами мистецтва. Зв'язок музично-виконавського мистецтва із сучасними тенденціями музичної педагогіки. Музично-виконавське мистецтво у його художньо-практичних карикатурах.

ТЕМА 3. Явище патерну в сучасному музичному мистецтві. Патерн (від англ. шаблон) – регулярно повторюваний інтонаційно-звуковий та ритмічно-згрупований мотив, що постає у відповідальній синхронності повторів. Патерн – це відповідна мелодична комірка, що використовується як певний метод композиції, являючи багаторазові повтори у їх незначних варіюваннях.

ТЕМА 4. Феномен рудиментів як складової музично-виконавського мистецтва. Рудимент – це своєрідні виконавсько-технічні вправи, що застосовуються як для відпрацювання певних технічних навичок, а також як композиційний елемент у розбудові мелодичної лінії музичного твору.

ТЕМА 5. Явище виконавської школи в сучасному музичному мистецтві . Виконавська школа – це неформальне, системно-обумовлене об'єднання музикантів на засадах певної географічної приналежності, педагогічної спорідненості, а також відповідних виконавсько-професійних та візуально-слухових характеристик виконання.

ТЕМА 6. Композиторська творчість у кантатно-ораторіальному жанрі першої чверті ХХІ століття. Кантатно-ораторіальна творчість зазнала якісних еволюційних змін на межі ХХ – ХХІ ст., що особливо помітно при порівнянні з попереднім історичним періодом розвитку цього жанру. У контексті тенденцій неофольклоризму виникла своєрідна галузь кантатно-ораторіальної творчості – вокально-симфонічні твори з фольклорною основою.

ТЕМА 7. Опера в українській музиці на межі століть. Відбувається значне урізноманітнення жанрового спектру оперних творів, розширюється тематика сценічних вистав, посилюється інтерес українських композиторів до жанру мюзиклу.

ТЕМА 8. Музичний театр останньої чверті ХХ – початку ХХІ століть. Доля жанрів музичного театру у цей період пов'язана з продовженням характерного для усього ХХ сторіччя процесом жанрових мутацій – опера-ораторія, опера-балет, телерадіо-опера тощо.

ТЕМА 9. Естетичні, жанрово-стильові і технологічні аспекти творчості сучасних композиторів. Тенденції змісту та естетики сучасного музичного мистецтва спрямовуються у векторі гуманістичної направленості. Домінантними стають духовні виміри. Тенденції інтелектуалізації та концептуалізації музичного мистецтва. Насиченість символами.

ТЕМА 10. Постмодерністські тенденції в українському мистецтві кінця XX – початку XXI століть. Філософські концепти європейського постмодернізму. Тенденції постмодернізму в різних видах музичного мистецтва. У композиторському мистецтві панування розмаїтості концепцій та ідей, перегукування епох і стилів, пошуки нової якості звучання.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва розділу і теми	Кількість годин					
	Усього	У тому числі				
		Лекції	Практ.	Лабор.	Індив.	Сам.р.
Вступ до навчальної дисципліни «Сучасне виконавське мистецтво»	12		4			7
Тематичні вектори навчальної дисципліни	12		4			7
Явище патерну в сучасному музичному мистецтві	12		4			7
Феномен рудиментів як складової музично-виконавського мистецтва	12		4			7
Явище виконавської школи в сучасному музичному мистецтві	12		4			7
Композиторська творчість у кантатно-ораторіальному жанрі першої чверті XXI століття	12		4			7
Опера в українській музиці на межі століть	12		4			9
Музичний театр останньої чверті XX – початку XXI століть	12		4			9
Естетичні, жанрово-стильові і технологічні аспекти творчості сучасних композиторів	12		4			9
Постмодерністські тенденції в українському мистецтві кінця XX – початку XXI століть	12		4			9
Контрольні заходи			2			
Всього годин	120		42			78

5. Теми лабораторних занять навчальним планом не передбачені

6. Теми індивідуальних занять навчальним планом не передбачені

7. Самостійна робота

з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Означити найбільш поширені виконавські склади сучасних хорових колективів	12

2.	Проаналізувати новочасні хорові виконавські стилі	10
3.	Виявити специфіку жанрової палітри новітнього хорового репертуару	12
4.	Проаналізувати роль хору в сучасних оперних постановках	10
5.	Визначити специфіку поєднання різних видів мистецтв у сучасному хоровому виконавстві	12
6.	Проаналізувати особливості новочасної виконавсько-хорової техніки	10
7.	Виявити специфіку вокально-хорових навичок сучасних виконавців у хорових колективах	12
Всього за навчальним планом		78

8. Індивідуальні завдання

- проаналізувати програми сучасних зарубіжних та українських хорових фестивалів;
- виявити функції хорових колективів у новітніх сценічних постановках;
- окреслити основні риси хорового письма сьогочасних хорових композиторів.

9. Методи контролю

Вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Сучасне виконавське мистецтво» передбачає поєднання різних методів і технологій викладання. Серед них – активні, вербальні, наочні, практичні, проблемно-пошукові, дослідницькі, аналітичні, репродуктивні, розвивальні, індуктивні та дедуктивні. **Поточний контроль** – проведення практичних занять, відпрацювання академічних заборгованостей. **Підсумковий контроль** (залік II семестр) проводиться з метою оцінки результатів навчання в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою дисципліни, і в терміни, встановлені навчальним планом.

10. Форми, методи та критерії оцінювання

Кафедрою вокально-хорового мистецтва, на основі навчально-методичних рекомендацій 2021 року, встановлені такі **критерії оцінювання** знань і компетентностей здобувачів з навчальної дисципліни:

Зараховано):

- 1) високий рівень володіння теоретичними знаннями;
- 2) вільне застосування практичних навичок;
- 3) правильно, без жодної помилки виконані всі завдання.

Не зараховано:

- 1) незнання більшої частини навчального матеріалу;
- 2) невміння застосовувати теоретичні знання на практиці;
- 3) майже повна неспроможність виконання завдань.

11. Методичне забезпечення

- 11.1 Друковані та електронні матеріали.
- 11.2 Робоча програма з дисципліни.
- 11.3 Силабус дисципліни

12. Рекомендована література

Основна

1. Берегова О. Інтегративні процеси в музичній культурі України ХХ–ХХІ століть: монографія. К.: Інститут культурології НАМ України, 2013. 232 с.
2. Бутенко Л.М. Оперно-хорове виконавство: навчальний посібник. Одеса: ОДМА ім. А.В. Нежданової. 2002. 266 с.
3. Варакута М. Хоровий концерт «Гори мої» В. Зубицького: жанрово-стильові аспекти трактовки жанру у сучасній українській музиці. *Музикознавча думка Дніпропетровщини*, 2015. Вип. 10. С. 27–36.
4. Вільчинська О. Іван Карабиць. «Молитва Катерини»: історія створення, особливості жанру та драматургія. *Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського*. Вип. 31 : Vivere temento (Пам'ятай про життя). Статті і спогади про Івана Карабиця. К.: Центрмузінформ, 2003. С. 162–166.
5. Кияновська Л. Мирослав Скорик: людина і митець: наукове видання. Львів, 2008. 588 с.
6. Коновалова І. Творчість В. Рунчака: сутність, контексти, суб'єктивно-особистісні проєкції. *Мистецтвознавчі записки*. 2015. Вип. 28. С. 51–57.
7. Коломоєць О.М. Хорознавство: навчальний посібник для студентів вузів. Київ: Либідь. 2001. 168 с.
8. Коломоєць О.М. Історія та теорія українського хорового мистецтва: навчальний посібник для студентів вузів. Дніпро: ЛІРА. 2022. 288 с.
9. Крамаренко О. Духовна хорова творчість Є. Станковича у контексті сучасного історико-культурного процесу. *Вісник Державної академії керівних кадрів культури і мистецтва*. 2013. Вип.1. С. 195–198.
10. Павлишин С. Композитор Мар'ян Кузан. Львів: Навчально-виробничі майстерні Львівського поліграфічного технікуму, 1993. 135 с.
11. Письменна О. Музична мова хорових творів Лесі Дичко: автореф. дис. ... канд. мист.: спец.: 17.00.03 Музичне мистецтво / Львівська держ. музична академія ім. М.В. Лисенка. 2004. 16 с.

Допоміжна

1. Дем'янюк Н.Ю. Основи хорознавства і методики роботи з хором: навчальний посібник для студентів середніх спеціальних і вищих закладів освіти. Полтава: ПДПУ, 2004. 96 с.
2. Єгоров О. О. Теорія і практика роботи з хором. К.: Музична Україна. 1961. 178 с.
3. Пігров К. Керування хором. Вид. 2-е. К.: Музична література. 1962. 201 с.
4. Москаленко В.Г. Лекції з музичної інтерпретації: навчальний посібник. К.: 2012. 272 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://ale07.ru/music/notes/song/chorus/andreeva.htm>
2. <http://www.torrentino.me/torrent/923632>
3. <http://www.fainer.com.ua/noti.htm>
4. http://www.personbio.com/sel_rod_zan.php?id_fam=170